

ОТВАРАЊЕ ВЕЛИКЕ ДВОРАНЕ ДОМА СИНДИКАТА

Настављајући традицију радничке класе наше земље, која се деценијама борила за подизање својих домова — жаришта политичке и културне активности, и у овом времену пренапрегнуте привредне изградње ипак се смогло средстава и могућности за подизање Дома синдиката и под његовим кровом најзначајније дворане ове врсте у Београду. Њеним отварањем добијене су

велике могућности за интензивнији културни и политички живот, за приближавање културе и уметности широким слојевима, за разне међународне скупове.

По замисли пројектанта архитекте Бранка Петричића изграђена је јединствена дворана са бројем седишта који се може мењати — 1904 за биоскоп, 1955 за концерте и сличне приредбе, а

Сл. 1 — Велика дворана Дома синдиката Југославије у Београду, на Тргу Маркса и Енгелса. Ложе на левој страни дворане, лева половина партера и балкона

2100 седишта за конгресе и сличне манифестације. Од предвиђених деветсто тина четрдесет осам милиона динара остварена је извесна уштеда не само кроз добру организацију и контролу грађевинске оперативе, већ у првом реду због разумевања предузећа — учесника у изградњи, чији су колективи показивали посебно залагање, схватајући кроз то своје учешће и допринос. А ово ванредно залагање често је било неопходно, јер су конструкциона решења и статичка прорачунавања, проблеми акустике и симултаног превођења, употреба нових материјала и савремена аклиматизација тражили нова решења, инвентивност, често даноноћни рад 36 предузећа разних грана, која су на изградњи дворане учествовала. Петнаест од њих добили су посебну захвалност Централног већа Савеза синдиката Југославије.

Иако не сасвим завршена, дворана је свечано отворена 13 јуна 1957 године, поздравном речи Ашера Делеона, члана Централног већа Савеза синдиката Југославије. После тога је оркестар Београдске филхармоније извео Четврту симфонију од Петра Чајковског. Диригент је био Крешмир Барановић.

У дворани је одржан Југословенски радио-фестивал лаке музике од 14 до 21 јуна. Врло значајан. Први конгрес радничких савета Југославије од 25 до 27 јуна. Петнаести међународни конгрес за војну медицину и фармацију од 29 септембра до 5 октобра. Трећи југословенски конгрес за превентивну медицину 23 и 24 октобра и Први конгрес Савеза друштава пољопривредних инжењера и техничара 18 и 19 новембра 1957 године.

Седмог септембра одржана је прва филмска претстава — премијера домаћег филма *Само људи* и од тог дана биоскоп стално ради кад дворана није заузета другим програмом. Својим великим бројем седишта дворана даје значајан допринос отклањању велике оскудице биоскопског простора у Београду.

За прва три месеца свога пуног програма Управа је постигла најзначајнији успех на два плана: у заједници са Концертном пословницом Србије приређи-

Сл. 2 — У пуној дворани Дома синдиката Југославије за време рада Првог конгреса радничких савета

вањем концерата озбиљне музике са ниским ценама улазница и приређивањем специјалних филмских претстава за децу недељом пре подне. Ови концерти, на којима се појављују реномирани ансамбли и солисти, и претставе за децу пуне кућу до последњег места. Поред тога у Дворани је гостовало и неколико забавних иностраних ансамбла и група.

Галерије и холови могу се користити за пригодне ликовне изложбе, што је већ и учињено у оквиру прославе Четрдесетогодишњице Октобарске револуције, а Управа има на располагању једну посебну просторију за мање изложбе.

Дворана још није добила име, али је ради тога спроведена анкета међу разним посетиоцима и синдикалним функционерима, чији резултати могу да помогну у доношењу одлуке.

Већ за првих неколико месеци своје активности Дворана се уврстила у најзначајније објекте политичког, културног и забавног живота Београда.

L'INAUGURATION DE LA GRANDE SALLE DE LA MAISON DES SYNDICATS

LJ. RADOJKOVIĆ

Continuant la tradition de la classe ouvrière de notre pays, qui, pendant des dizaines d'années, a lutté pour construire ses maisons, ses foyers d'activité politique et culturelle, et, en cette époque pleine d'élan de la construction économique de notre pays, on a quand même pu mettre de côté assez de moyens et de possibilités pour la construction de la Maison des Syndicats et, sous son toit, de la plus importante salle de ce genre à Belgrade. Son ouverture au public a offert de grandes possibilités pour une vie culturelle et politique plus intense, pour le rapprochement de la culture et des arts avec la grande masse, ainsi que pour certaines réunions internationales.

Projetée par l'architecte Branko Petričić cette grande salle a été construite avec un nombre de places variable: 1904 pour le cinéma, 1955 pour les concerts et autres manifestations de ce genre, et 2100 pour les congrès et conférences. Sur les 948 millions de dinars prévus pour cette construction, on a été en mesure de faire une certaine économie, non seulement grâce à une bonne organisation et au contrôle des opérations de la construction, mais avant tout grâce à la compréhension des entrepreneurs dont les

collectivités ouvrières ont su montrer une application particulière, comprenant de cette manière leur participation et leur part à cette oeuvre. Cet accord entre entrepreneurs était souvent nécessaire aussi pour trouver des solutions satisfaisantes, pour les calculs statiques, les problèmes d'accoustique et les installations de traduction simultanée, l'emploi de matériaux nouveaux, les systèmes modernes de climatisation qui, tous, demandaient des solutions nouvelles, un esprit inventif, et, souvent, un travail durant le jour et la nuit des 36 entreprises différentes qui ont participé à la construction de cette salle. Quinze d'entre elles ont été particulièrement félicitées par le Conseil Central de l'Union des Syndicats de Yougoslavie.

Bien que pas encore tout à fait terminée, cette salle a été officiellement inaugurée le 13 Juin 1957.

Illustrations dans le texte:

- Fig. 1 — La grande salle de la Maison des Syndicats de Yougoslavie, place Marx-Engels. Loges, parterre et balcon de la moitié gauche de la salle
- Fig. 2 — La salle pleine de la Maison des Syndicats de Yougoslavie pendant le Premier Congrès des Conseils Ouvriers